

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupíckové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2022, č. j. 17 A 72/2022-11,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 17. 8. 2022, č. j. 10.01-000444/22-002, jímž žalovaná rozhodla o žádosti žalobce o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů tak, že tuto žádost zamítla. Žalobce také požádal o osvobození od soudních poplatků.

[2] Městský soud usnesením ze dne 23. 11. 2022, č. j. 17 A 72/2022-11, žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS, zamítl. Dospěl k závěru, že přestože majetkové poměry žalobce osvobození od soudních poplatků odůvodňují, nelze mu jej přiznat, neboť se procesní aktivita žalobce jeví jako neuvážené nadužívání tohoto institutu. Mimo množství žalobcem vedených sporů, z nichž většina byla vedena proti České advokátní komoře, považoval městský soud za rozhodný zejména způsob, jakým

žalobce soudní spory vyvolává, a také podstatu těchto sporů. Ve světle uvedeného svědčí jednání žalobce o snaze bezplatně vést spory podle své libosti. Uzavřel, že žalobce má plné právo vést řízení proti žalované, dává-li mu objektivní právo procesní možnosti tak činit, a musí v nich mít možnost účinně hájit svá práva. Neshledal však důvod, aby za něj náklady na vedení těchto řízení nesl stát formou osvobození od soudních poplatků.

II.

[3] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž se domáhal jeho zrušení. Namítal, že postup městského soudu je svévolný a paušální, přičemž tento již předem žalobu stereotypně maří, pokud o ní uvažuje v minulém čase. Dále namítal, že městský soud ignoruje výslovný rozsah žádosti – osvobození od zákonodárcem pevně stanoveného poplatku. Tvrdí, že městský soud dlouhodobě při rozhodování aplikuje judikaturu, která se mu hodí pro účely osočování žalobce z kverulantství a současně popírá zaručené právo na právní pomoc. Poukazoval na to, že jeho argumentace není neopodstatněná. Polemizoval také s dílčími částmi odůvodnění usnesení městského soudu.

III.

[4] Pokud jde o podmínku zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, Nejvyšší správní soud již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS, dospěl k následujícímu závěru: *„Stěžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].“* V této věci však nebylo napadeným usnesením rozhodováno o návrhu ve věci samé, jelikož se jedná o procesní rozhodnutí učiněné v řízení o žalobě, jímž se toto řízení nekončí, stěžovateli tedy povinnost zaplatit soudní poplatek nevznikla.

[5] Pokud jde o podmínku spočívající v obligatorním zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem v řízení o kasační stížnosti, své závěry učiněné v citovaném rozhodnutí ve vztahu k soudnímu poplatku dále promítl rozšířený senát i do následující úvahy: *„Je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.“* Z citovaného usnesení rozšířeného senátu tedy plyne, že ani povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem není vyžadováno v těch případech, kdy kasační stížnost směřuje, tak jako v nyní posuzované věci, proti procesnímu rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě nekončí.

[6] Nejvyšší správní soud poté posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

pokračování

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že smysl osvobození od soudních poplatků je především ten, aby osobám, které nemají dostatek prostředků, byla zajištěna účinná soudní ochrana jejich práv. Jak již zdejší soud uvedl v rozsudku ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, publ. pod č. 2601/2012 Sb. NSS, který se týkal právě stěžovatele (a na který také poukázal městský soud), nejedná se o institut, který má umožňovat chudým osobám bezplatně vést spory podle své libosti. Přestože je účastník řízení nemajetný, takže by bylo zásadně namístě přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odeprít, a to zejména pro povahu sporů, které účastník vede.

[9] Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že postup stěžovatele není v tomto řízení výjimečný. Stěžovatel u městského soudu vede mnoho řízení, v nichž postupuje sériově a stereotypně. Současně i z úřední činnosti Nejvyššího správního soudu, u něhož jsou rovněž evidovány stovky věcí týkající se stěžovatele, vyplývá, že jeho postup v řízeních se neustále opakuje a stěžovatel uvádí zcela shodné či obdobné argumenty. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede velké množství sporů, přirozeně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno, jak ostatně plyne ze stěžovatelem uváděného rozsudku č. j. 1 As 54/2010-29. Rozhodující je nicméně právě sériovost a stereotypnost stěžovatelem podávaných žádostí, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů (srov. např. rozsudky tohoto soudu ze dne 29. 5. 2015, č. j. 4 As 104/2015-12, ze dne 12. 9. 2018, č. j. 1 As 231/2018-17, ze dne 13. 3. 2019, č. j. 6 As 35/2019-12, ze dne 25. 11. 2019, č. j. 5 As 251/2019-11, ze dne 30. 1. 2020, č. j. 8 As 351/2019-20, či ze dne 12. 6. 2020, č. j. 3 As 164/2020-13, ve kterých Nejvyšší správní soud rovněž rozhodoval o obdobných sporech mezi stěžovatelem a žalovanou, přičemž ve všech případech byl stěžovatel se svými kasačními stížnostmi neúspěšný).

[10] Nejvyšší správní soud ani v posuzované věci, ve které stěžovatel brojí proti neurčení advokáta Českou advokátní komorou pro řízení o ústavní stížnosti proti usnesení ze dne 26. 7. 2022, č. j. 8 Ads 122/2022-23, kterým mu nebyl ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti žalovanému Ministerstvu práce a sociálních věcí, nevidí důvod se od shora uvedených závěrů odchýlit. Právě projednávaná žaloba zjevně nemá zásadní dopady do životní sféry stěžovatele ve smyslu výše označené judikatury Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel přitom v kasační stížnosti netvrdil žádné skutečnosti nasvědčující závěru o skutečném dotčení své životní sféry ani nepolemizoval s konkrétní argumentací městského soudu. Žádost o osvobození od soudních poplatků tak zjevně odráží snahu stěžovatele o bezplatné řetězení soudních sporů s veřejnými institucemi.

[11] Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud shodně s městským soudem shledal, že podmínky pro osvobození od soudních poplatků v řízení před městským soudem nebyly splněny. S ohledem na počet sporů, které stěžovatel vede (a které se týkají taktéž určení advokáta k poskytnutí právní pomoci), jakož i opakování totožných či obdobných argumentů v žádostech o osvobození od soudních poplatků, má Nejvyšší správní soud zato, že stěžovatel svými podáními nesleduje ochranu svých veřejných subjektivních práv, resp. žádost o osvobození od soudních poplatků nesměřuje k zajištění účinné soudní ochrany, nýbrž se snaží prostřednictvím opakovaného žádání o osvobození od soudních

poplatků vést bezplatně spory podle své libosti. Na základě stížní argumentace Nejvyšší správní soud neshledal nezákonnost závěru, že je namístě stěžovateli odeprít osvobození od soudních poplatků. Obdobně viz též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2021, č. j. 10 As 371/2021-11, ze dne 17. 9. 2021, č. j. 8 As 207/2021-16, či ze dne 16. 9. 2021, č. j. 9 As 199/2021-13.

[12] K ostatním argumentům uplatněným v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud pouze ve stručnosti konstatuje, že se jedná o vyjádření stěžovatelových názorů na činnost městského soudu, které nemají pro posouzení věci, tedy otázky osvobození od soudních poplatků, žádnou relevanci.

[13] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[14] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. ledna 2023

David Hipšr
předseda senátu